

JEMS

¹ E Jems. E Tamo Koba Yesus Kristus aqa Abu Qotei wo nanngo wau tamo. Israel nanngo moma utru 12 nanngo len agi ningi. O was ningi kalil kaiye. E na anjam endi nenngenyosim nunngoq qarinyonum. Ningi nunngo segi segi qure utru uratosib jaraiyosib sawa sawa kalil keretosib di unub.

Iga gulbe qoboieqnum dena iga singila eqnum

² O ijo was, gulbe utru segi segi gargekoba nunngoq boqnimqa ningi gulbe deqa tulan areboleboleingim soqniy.

³ Gulbe deqaji nunngoq boqnimqa ningi nunngo areqalo Yesus qa bole singilatqab kiyosai kiyosai di Qotei a geregere unqas. Ningi qalie, gulbe dena ningi singilatngeqnaqa ningi gulbe qoboieqnum.

⁴ Deqa ningi bati gaigai singila na tigeloqnsib gulbe qoboieqniy. Ningi degyqab di ningi Qotei aqa kumbra bei qa truquoqnasai. Ningi tulan kere na sqab.

Tamo bei a powo qa truquosimqa a Qotei pailiyim Qotei na powo yqas

⁵ Ariya tamo bei a powo qa truquosimqa a Qotei pailiyem. Yimqa Qotei na a powo yqas. Ningi qalie, Qotei a tamo ungasari kalil nanngi ingi bole bole enjreqnu. Nanngi Qotei pailiyeqnab a nanngi qa olo niringosaieqnu.

⁶ Ariya tamo bei a Qotei pailiyqa osimqa a are gulbeyaiq. Osim endegsi maraiq, “Qotei na ingi bole ebqas kiyosai kiyosai?” A degsi maraiq. A

Qotei qa aqa areqalo siŋgilatosim pailyem. Jagwa tigelosiq yuwal korkortoqnsiqa oqe aiyeqnu dego kere tamo are gulbeiyeqnu qaji a bati bei Qotei qa aqa areqalo siŋgilatoqnsiqa olo bati bei aqa areqalo siŋgilatosaiqnu.

⁷ Tamo Koba a na tamo deqaji nanŋi iŋgi bei enjrqasai. Deqa tamo deqaji nanŋi endegsib are qalaib, “Iga iŋgi bole bole oqnqom.” Di sai.

⁸ Nanŋi areqalo aiye aiyeltoqnsib kumbra laŋa laŋa yeqnu deqa Qotei na nanŋi iŋgi bei enjrqasai.

Jems a ñoro tamo ti tamo iŋgi saiqoji nanŋi ti anjam minjrej

⁹ Kristen was bei a ñam saiqoji soqnmqa a areboleboleyem. Di kiyaaqa? A Qotei aqa ŋamgalaq di ñam koba ti unu deqa.

¹⁰ Tamo bei ñoro koba ti unu qaji a dego areboleboleyem. Di kiyaaqa? A Qotei aqa ŋamgalaq di ñam saiqoji unu deqa. Tamo nanŋi ñoro koba koroiyqajqa arearetnjreqnu qaji nanŋi balamtamo aqa so bulosib sokiñalayosib moreŋqab.

¹¹ Iga qalie, seŋ oqsim kaŋkaŋamqa balamtamo aqa so laosim moiym aqa wala bole di koboqas. Dego kere tamo nanŋi ñoro koba ti unub qaji nanŋi wau bei bei yoqnsib bati qujai qa urur moreŋosib koboqab.

Qotei na iga are qametgosaieqnu

¹² Tamo unŋasari gulbe qoboioqnsib siŋgila na tigelejunub qaji nanŋi areboleboleinjreme. Mondonj Qotei a nanŋi qa tulaŋ arearetim awai boledamu enjrim nanŋi ŋambile gaigai sqab. Qotei a marej, “E na tamo kalil e qalaqalaibeqnu qaji

nanği awai bole enjrqai.” Qotei a degsi marej.
¹³ Deqa tamo bei a une atqajqa are prugyimqa a endegsi maraiq, “Qotei na are qametbqoqa e une atqajqa are prugbeqnu.” A degsi maraiq. Iga na Qotei aqa are qametim a une yqa keresai dego kere Qotei na iga une atqajqa are qametgo-saieqnu.

¹⁴ Gago segi segi are miligi tigeloqnsiqa iga titgeqnu. Gam dena gago segi areqalo uge na iga uneq breigwa oqnsiqa walawalaigoqnsiqa gisanqe qnu.

¹⁵ Gago are miligi tigeleqnu di unja a gumanjeqnu dego kere. Bunuqna unja a angrroteqnu dego kere gago are miligi tigeloqnsiqa une babteqnu. Yeq-naqa gago une di tulan kobaeqnaqa iga moiyo gam tureqnum.

¹⁶ O ijo was bole, une aqa kumbra dena ningi gisanğaim deqa ningi une kalil uratıy.

¹⁷ Ingi bole bole kalil Qotei na iga egeqnu qaji di lan goge na branteqnaq iga lanja elenjeqnum. Abu Qotei suwanjoq di unu qaji a na ingi di qarınıyeqnaqa gagoq beqnu. Qotei a kumbra bubulyosaieqnu. A seņ qunuņ bul sai. Seņ qunuņ a olekobaoqnsiqa olo truqueqnu Qotei a degyosaieqnu.

¹⁸ A aqa segi areqalo dauryosiq iga gereigej deqa a gago Abu. A aqa anjam bole na iga gereigej deqa iga ingi meli bunuj bulosim ingi ingi kalil a nami gereinjrej qaji di tulan buņnjrejunum.

Iga Qotei aqa anjam lanja quqwasai

¹⁹ O ijo was bole, ningi endegsi poingem. Ningi anjam bei marqa osibqa urur medabu waqtaib. Mati didaboqniy. Urur minjin oqaiq.

²⁰ Tamo nan̄gi urur minjin̄ oqetnjreqnu qaji nan̄gi Qotei aqa kumbra bole dauryqa keresai.

²¹ Deqa nin̄gi kumbra uge uge jigat kalil taqal waiyoqniy. Osib nun̄go segi ñam aguq atoqnsib Qotei aqa anjam a na nami nun̄go are miligiq di atej qaji di nin̄gi ojesoqniy. Ojesqab di Qotei a nun̄go qunun̄ oqas.

²² Ariya nin̄gi Qotei aqa anjam di bole dauryoqniy. Lan̄a qusib olo urataib. Nin̄gi lan̄a quqwab di nin̄gi nun̄go segi jejamu gisan̄yqab.

²³ Tamo bei a Qotei aqa anjam lan̄a quoqnsiq olo dauryqa urateqnu di a tamo ya jeqiloq di aqa ulatamu uneqnu dego bul.

²⁴ A ya jeqiloq di aqa ulatamu unsim olo pulu-osim giloqnsim aqa ulatamu unqo qaji di a olo are walyqas.

²⁵ Qotei aqa dal anjam bunuj unu. Dal anjam di bole tin̄tin̄. Qotei a gago une aqa singila kobotet-gwa osiqa dal anjam di iga egej. Deqa gago une na iga olo ojqa keresai. Tamo nan̄gi dal anjam di geregere peleiyoqnsib dauryoqnqab di Qotei a nan̄go wau kalil boletocnqas. Ariya tamo nan̄gi dal anjam di lan̄a qusib olo are walnjrqas di Qotei a nan̄go wau bei boletqasai.

²⁶ Tamo bei a endegsi are qalqas, “E gaigai Qotei qa loueqnum. Deqa e Kristen tamo bole.” Ariya tamo di a aqa segi medabu geregere taqatqasai di a na aqa segi jejamu gisan̄yqas. Deqa a Qotei qa loueqnu di a lan̄a loueqnu.

²⁷ Iga Kristen tamo un̄gasari unum deqa iga kumbra bole endeqaji yoqnqom. Iga na angro mandum nan̄gi ti un̄a qobul nan̄gi ti geregerein-jroqnsim nan̄go gulbe kalil qoboiyetnjrqom. Osim

iga gago segi walwel taqatosim mandam endeqa kumbra jigat kalil uratekritqom. Iga kumbra deqaji yoqnqom di iga Qotei aqa n̄amgalaq di Kristen tamo bole une saiqoji sqom.

2

Niŋgi na tamo kalil naŋgi turtnjrsib kumbra qujai enjroqniy

¹ O ijo was kalil, gago Tamo Koba Yesus Kristus a rian̄ koba ti unu. Niŋgi a qa nuŋgo areqalo siŋgilateqnub deqa e niŋgi endegsi mern̄gwai. Niŋgi na tamo ñam ti naŋgi areinjroqnsib olo tamo ñam saiqoji naŋgi qoreinjroqnaib.

²⁻³ Nuŋgo kumbra agiende. Ñoro tamo bei a gara boledamu na walaosim ban̄riŋ gol na gereiyo qaji di jigsim nuŋgo Qotei tal miligiq gilqas di niŋgi aqa ñam soqtqab. Osib a geregereiyosib minjibqa awo jaram boleq di awoqas. Ariya tamo bei iŋgi iŋgi saiqoji a gara jigat bran̄o jigsimqa Qotei tal miligiq gilqas di niŋgi aqa ñam aguq atsib minjqab, “Ni qalaq di tigelesoqne” o “Ni mandamq di awo.”

⁴ O ijo was, niŋgi kumbra degyeqnub di niŋgi areqalo uge ti sosib tamo naŋgi lan̄a peginjreqnub.

⁵ O ijo was bole, niŋgi quiy. Tamo un̄gasari iŋgi iŋgi saiqoji naŋgi Qotei na giltjnrej deqa naŋgi torei a qa naŋgo areqalo siŋgilateqnub. Agi Qotei a nami endegsi marej, “Tamo un̄gasari e qalaqalaibeqnub qaji naŋgi di e na taqatnjrsiy nango Mandor Koba sqai.”

⁶ O ijo was, niŋgi kiyaaqa tamo iŋgi iŋgi saiqoji nango ñam aguq ateqnub? Niŋgi are qaliy. Yai naŋgi na niŋgi ugeugeiŋgoqnsib nuŋgo jejamuq

di une engoqnsib niŋgi joqoqnsib anjam pegiyo talq di tigeltŋgeqñub? Ñoro tamo naŋgi na niŋgi degŋgeqñub.

⁷ Tamo naŋgi dena Yesus aqa ñam boledamu misilŋyeqñub. Ñam di agi Qotei a nuŋgoq di atej unu.

⁸ Mandor Koba Qotei aqa dal anjam bei nami endegsib nenŋrenyeb unu, “Ni ino segi jejamu gereiyeqnum dego kere tamo uŋgasari naŋgi degsim gereinjroqñime.” O ijo was, niŋgi dal anjam di dauryosib keretqab di niŋgi kumbra bolequja yqab.

⁹ Ariya niŋgi na tamo qudei naŋgi areinjroqnsib olo tamo qudei naŋgi qoreinjreqñub di niŋgi une ateqñub. Deqa niŋgi dal anjam gotraŋyo qaji tamo brantonub.

¹⁰ Tamo bei a dal anjam mutu kalil dauryekritosim ariya qujai bole qujai grotqas di a dal anjam mutu kalil grotekritqo. Deqa aqa jejamuq di gulbe sqas.

¹¹ Iga qalie, Qotei a nami dal anjam endegsi marej, “Ni tamo bei aqa uŋa jejamu ojetaim.” Os- iqa dego marej, “Ni tamo bei qalsim moiyo- taim.” Bole, ni tamo bei aqa uŋa jejamu ojetosaieqnum. Ariya ni tamo bei qalsim moiyo- tqam di ni dal anjam gotraŋyo qaji tamo brantqam.

¹² Qotei a gago une aqa siŋgila kobotetgwa osiqa dal anjam bunuj egej. Deqa gago une na iga olo ojqa keresai. O ijo was niŋgi quiy. Qotei a dal anjam deqa are qalsim iga pegigwas. Deqa niŋgi nuŋgo anjam maro ti nuŋgo kumbra ti kalil geregere taqatoqñiy.

¹³ Niŋgi tamo naŋgi qa dulqasai di une pegiyo

bati qa Qotei a kamba dego ninji qa dulqasai. Ariya ninji tamo nanji qa duloqnqab di une pegiyo bati qa ninji une saiqoji sqab.

Tamo a Yesus qa aqa areqalo sinjilatqas di a kumbra bole babtoqnqas

¹⁴ O ijo was ninji quiy. Tamo bei a mareqnu, “E Yesus qa ijo areqalo sinjilateqnum.” A degsi maroqnisiq ariya a kumbra bole bei yala babtosaieqnu. Laña medabu na anjam mareqnu. Deqa tamo di Qotei na oqasai.

¹⁵⁻¹⁶ Kristen was bei a gara saiqoji kiyo ingi saiqoji kiyo soqnimqa nungo ambleq di tamo bei na minjqas, “Ni lawo na gilsim gara bei osim jigsim ingi uysim menetmim soqne.” A anjam segi laña minjqo deqa anjam dena kiyersim a aqaryaiyqas? Keresai.

¹⁷ Dego kere iga Yesus qa gago areqalo sinjilatosim ariya iga kumbra bole bei babtosaieqnum di iga laña gago areqalo Yesus qa sinjilateqnum. Deqa iga tamo moisiq aqa jejamu laña unu dego bul sqom.

¹⁸ Tamo bei a endegsi marqas, “E Yesus qa ijo areqalo sinjilateqnum.” Degsi marimqa e na kamba minjqai, “O was, ni kumbra bole bei babtosaieqnum. Deqa e kiyersiy qalieqai, ni bole Yesus qa ino areqalo sinjilateqnum? E qalieqa keresai. Ariya e Yesus qa ijo areqalo sinjilatosiy kumbra bole dego turtosiy yoqnqai di ni e nubsim merbqam, ‘Bole, ni ino areqalo Yesus qa bole sinjilateqnum.’

¹⁹ Ni mareqnum, ‘Bole, Qotei a segi qujai unu.’ Ni kere mareqnum. Mondor uge nanği dego degsib maroqnsib Qotei ulaiyeqnum.

²⁰ Ni nanari tamo. Ni mareqnum, ‘E Yesus qa ijo areqalo şingilateqnum.’ Ni degsi maroqnsim ariya ni olo kumbra bole bei babtosaieqnum. Deqa ni laņa medabu na mareqnum. Ni ijo anjam endi poimqa are soqnim poimeme.”

²¹ O ijo was ninği quiy. Nami gago moma utru Abraham a na aqa anğro qujai Aisak osiq Qotei atraiyqa marsiq atra bijalq di atej. Atnaqa Qotei a Abraham aqa kumbra di unsiqa minjej, “Ni degyonum deqa ni ijo ņamgalaq di tamo bole une saiçoji unum.”

²² Ninği are qaliy. Abraham a Qotei qa aqa areqalo şingilatosiq kumbra bole dego turtosiq yej. Aqa areqalo Qotei qa şingilatej qaji de ti aqa kumbra bole ti aiyeltosiq dauryej. Deqa iga endegsi marqom, Abraham aqa kumbra bole dena aqa areqalo Qotei qa şingilatej qaji di taqyosiq tulan keretej.

²³ Deqa Qotei aqa anjam bei nami nenğrenyeb qaji aqa damu brantej. Anjam agiende, “Abraham a Qotei qa aqa areqalo şingilatej deqa Qotei na minjej, ‘Ni ijo ņamgalaq di tamo bole une saiçoji unum.’ ” Osiqa Abraham minjej, “Ni ijo was bole.”

²⁴ Deqa ijo was ninği qalie, tamo nanği Yesus qa nanço areqalo şingilatosib ariya nanği olo kumbra bole bei babtqasai di nanği Qotei aqa ņamgalaq di tamo bole une saiçoji şqa keresai. Tamo nanği Yesus qa nanço areqalo şingilatoqnsib kumbra bole dego turtosib yeqnum qaji nanği segi Qotei aqa ņamgalaq di tamo bole une saiçoji unub.

²⁵ Ningi sambala uña Rahap a qa dego are qaliy. Rahap aqa kumbra bole agiende. Josua a tamo aiyel nanği qarınjnırnaqa Jeriko qureq gılınabqa qure deqaji nanği na tamo aiyel nanği di ñumqa laqnab Rahap a nanği aiyel ulitnjrej. Osiqa gam bei osornjnırnaqa nanği jeu tamo nanği alelnjrsibqa jaraiyeb. Rahap a kumbra bole di yej deqa a Qotei aqa ñamgalaq di uña bole une saiqoji soqnej.

²⁶ Iga qalie, tamo a me mondor ti sqasai di a moiqas. Dego kere tamo bei a Yesus qa aqa areqalo sıngılatosım ariya a olo kumbra bole babtqasai di a tamo moisiq aqa jejamu laña unu dego bul sqas.

3

Iga gago segi medabu geregere taqatqom

¹ O ijo was kalil, tamo quja quja segi Qotei aqa anjam palontqnebe. Tamo gargekoba nanği anjam palontqnaib. Ningi qalie, mondonj une pegiyo batiamqa Qotei na anjam palonto tamo nanço wau qa geregere peginjrqas.

² Bati gaigai iga kumbra gro groyeqnum. Ariya iga gago anjam maro qa grotqasai di iga tamo bolequja sqom. Sosımqa gago ban ti sınga ti jejamu ti kalil geregere taqatqom.

³ Iga hos nanço medabuq di sil atoqnsım nanği titnjreqnam nanği iga daurgeqnu. Iga nanço medabu segi ojeqnam nanço jejamu dego iga daurgeqnu.

⁴ Ningi qobun uniy. Qobun a tulan kobaquja. Aqa kuñi tulan kiñala. Ariya jagwa koba tigelosıq qobun tutqa laqnaqa qobun aqa abu na kuñi ojoqnsıq tingiteqnaq qobun a dauryoqnsıq gileqnu.

⁵ Dego kere gago medabu kiñala. Ariya a diq koba yeqnu. Iga gago medabu waqtoqnsim gago segi ñam soqtoqnsim diqoqnsim anjam mareqnum.

Iga qalie, ñamyuwo yusiq tulañ kobaqujaoqnsiq ñamtañ kalil yueleñeqnu.

⁶ Gago medabu a ñamyuwo bul. Iga gago medabu waqtoqnsim dena iga kumbra uge uge yoqnsim gago jechamu kalil tulañ jigateqnum. Mondoñ tamo nañgi ñamyuwoq aisib padalqab dego kere gago medabu na gago so tulañ ugeugeiyeqnu.

⁷ Niñgi wagme nañgi qa are qaliy. Wagme ti qebari ti qe ti kalil iga na taqatnjreqnum.

⁸ Ariya iga gago medabu taqatqa keresai. Iga gago medabu na gaigai anjam uge uge mareleñeqnum. Amal uge na tamo nañgi uñinjroqnsib moiyoñnjreqnub dego kere gago medabu na iga kumbra uge ugeq breigeqnu.

⁹ Gago kumbra agiende. Iga gago medabu waqtoqnsim gago Tamo Koba Abu Qotei aqa ñam soqtoqnsim olo puluoqnsim medabu qujai dena tamo uñgasari nañgi misiliñnjreqnum. Tamo uñgasari nañgi di Qotei na gereinjrsiqa aqa segi so boleq di atej.

¹⁰ Iga kumbra uge deqaji yeqnum. Agi iga gago medabu waqtoqnsim Qotei aqa ñam soqtoqnsim olo medabu qujai dena anjam uge uge mareleñeqnum. O ijo was, gago kumbra di ugedamu.

¹¹ Ya jumbum qujaiq na ya bole ti ya uge ti brantqa keresai.

¹² Qura na oliv aqa gei oqa kere e? Wain sil na qura aqa gei oqa kere e? Yuwal a ya bole bulyqa

kere e? Sai.

Tamo powo bole ti unub qaji nanġi kumbra bole bole yoqnebe

¹³ Nunġo ambleq di tamo qudei nanġi qalie ti powo ti unub kiyo? Sqab di nanġi nanġo segi ñam aguq atoqnsib kumbra bole bole yoqnebe. Yim tamo unġasari nanġi nanġo kumbra di unoqnsib maroqnaqab, “Nanġi tamo bole.”

¹⁴ Ariya ninġi olo nunġo segi jejamu qa are qaloqnsib laña are ugeinġoqnm diqoqnaib. Ninġi degyqab di ninġi gisañ kumbra dauryosib Qotei aqa anjam bole ugetqab.

¹⁵ Osib ninġi powo uge ti sqab. Powo deqaji lanġ goge na bosai. Di mandam qaji powo. Di gago areqalo namij aqa powo. Powo di Satan aqaq na beqnu.

¹⁶ Ninġi quiy. Tamo unġasari nanġi nanġo segi jejamu qa are qaloqnsib laña are ugeinjroqnm diqoqnaqab di nanġi so tulañ ugeq di sosib kumbra uge uge yoqnaqab.

¹⁷ Ariya tamo unġasari lanġ goge na powo eqnub qaji nanġi kumbra tulañ bolequja yeqnub. Nanġi kumbra jigat dauryosaieqnub. Nanġi lawo na sosib tamo nanġi jinġa na gereinjroqnsib nanġi qa duloqnsib kumbra bole bole osornjreqnub. Nanġi na tamo kalil nanġi turtnjroqnsib kumbra qujai enjreqnub. Nanġi laña babanġ na Qotei aqa kumbra dauryosaieqnub. Nanġi bole dauryeqnub.

¹⁸ Tamo deqaji nanġi lawo na sosib are qujaitoqnsib jeu turyoqnsib kumbra bole tintiñ babteqnub. Inġi meli branteqnu dego kere.

4

Tamo bei na mandam qaji kumbra qalaqalaiyqas di a olo Qotei jeutqas

¹ O ijo was, ningi qudei nungo segi jejamu qa areboleboleingeqnaqa kumbra uge uge yqajqa are prugneqnu. Utru deqa ningi qotoqnsib niringkobaeqnu. Kumbra di nungo jejamu miligiq di singila na waueqnu.

² Ningi ingi ingi koba oqajqa tulan arearetingeqnaqa mamaulingeqnu. Ariya ningi ingi ingi di osaieqnu deqa ningi qoto tigeltqnsib tamo ñumeqnu. Ningi ingi ingi di osaieqnu di aqa utru agiende. Ningi Qotei pailyosaieqnu deqa.

³ Ningi qudei ingi ingi qa Qotei pailyoqnsib ariya ningi ingi ingi di osaieqnu. Di kiyaya? Ningi nungo segi jejamu qa areboleboleingwajqa maroqnsib areqalo uge na pailyeqnu deqa.

⁴ Uña bei na aqa gumbulun uratosiq olo tamo bei ombla sambala kumbra yeqnu dego kere ningi Qotei uratoqnsib kumbra uge uge yeqnu. Ningi quiy. Tamo bei na mandam qaji kumbra qalaqalaiyqas di a olo Qotei jeutqas. Ningi di qaliesai kiyo? Od, tamo bei na mandam qaji kumbra qalaqalaiyqa are qalqas di a Qotei jeutqas.

⁵ Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib nenngrenyeb unu, “Qotei na aqa Mondor gago are miligiq di atej unu. Mondor di a iga qa tulan areareteqnu.” O ijo was, ningi anjam di lanja sa anjam edegaib.

⁶ Qotei a iga qa are tulan boleiyeqnu. Deqa aqa anjam bei nami endegsib nenngrenyeb unu, “Tamo

uᅅgasari naᅅgo segi ñam soqteqᅅub qaji naᅅgi Qotei na olo jeutᅅjreqᅅu. Ariya tamo uᅅgasari naᅅgo segi ñam aguq ateqᅅub qaji naᅅgi qa Qotei a olo are boleiyeqᅅu.”

⁷ Deqa ijo was, niᅅgi nuᅅgo segi ñam aguq ateqᅅub Qotei aqa sorgomq di soqᅅniy. Sosibqa Satan gotraᅅyoqᅅniy. Yimqa Satan na niᅅgi uratᅅgosim ulaᅅqas.

⁸ Niᅅgi Qotei jojomyoqᅅibqa a kamba dego niᅅgi jojomᅅgoqᅅas. O une tamo, niᅅgi quiy. Tamo naᅅgi naᅅgo baᅅ yansoqᅅsib jiga koboteqᅅub dego kere niᅅgi nuᅅgo are miligi gereiyoeqᅅsib bulyoqᅅniy. Niᅅgi areqalo aiye aiyelteqᅅub qaji olo nuᅅgo are miligiq dena jiga kalil taqal atoqᅅniy.

⁹ Niᅅgi nuᅅgo une qa are gulbeᅅᅅgoqᅅnim aka-mugetoqᅅniy. Od, niᅅgi nuᅅgo kiki uratoqᅅsib olo akamoqᅅniy. Osib nuᅅgo arebolebole kobotosib olo are gulbeᅅᅅgoqᅅneme.

¹⁰ Niᅅgi Tamo Koba aqa ᅅamgalaq di nuᅅgo segi ñam aguq atoqᅅniy. Niᅅgi degyqab di a na nuᅅgo ñam olo soqtetᅅwas.

Niᅅgi nuᅅgo Kristen was naᅅgi uge qa minjraib

¹¹ O ijo was, niᅅgi segi segi qa anjam uge maroqᅅnaib. Tamo bei na aqa Kristen was qudei naᅅgi anjam uge minjrqas kiyo naᅅgo une qa naᅅgi peginjrqas kiyo di a dal anjam dego uge qa marsiq pegiyqo. Niᅅgi dal anjam pegiyeqᅅub di niᅅgi dal anjam dauryqa urateqᅅub.

¹² Qotei a segi na dal anjam babtej deqa a na qujai iga pegigwa kere. A na qujai tamo uᅅgasari naᅅgi elenqa kere. A na qujai naᅅgi padaltnjrqa

kere. Ningi tamo kiyero deqa ningi na tamo ungasari nanngi peginjreqnub? Di kumbra uge.

Ningi nunngo segi ñam soqtoqnaib

¹³ Ningi qudei endegsib mareqnub, “Bini kiyo nebe kiyo iga qure beiq gilsim dia wausau qujai sosim silali qa wauosim olo bqom.”

¹⁴ Ningi degsib mareqnub. Ariya nebe kumbra kiye nunngoq di brantqas di ningi qalieqa keresai. Ningi ñam qurem bul sokiñalayosib koboqab.

¹⁵ Deqa ningi endegsib maroqniy, “Tamo Koba a marimqa iga kumbra kiye yqa are qalsim yqom.”

¹⁶ Kiyaaqa ningi qudei olo nunngo segi ñam soqtoqnsib diqoqnsib laqnub? Nunngo kumbra di uge.

¹⁷ Ni geregere are qale. Ni kumbra bole qa qalieosim ariya ni dauryqasai di ni une yonum.

5

Tamo nanngi ñoro koba ti unub qaji nanngi awai ugedamu oqab

¹ O ñoro tamo ningi quiy. Bunuqna gulbe kokba nunngoq boqnqas. Ningi deqa pailoqnsib akamuge-toqniy.

² Nunngo ñoro ti wala ti kalil ugeelenqo. Sisimbin na nunngo gara kalil dego ugeugeiyqo.

³ Nunngo gol ti silva ti di baisuwi na ugetqo. Deqa mondoñ baisuwi dena nunngo une boleq atsim ñamyuwo bulosim nunngo jejamu koitosim ugeugeiyqas. Ningi ñoro koba koroiyeb deqa diño bati qa ningi awai ugedamu oqab.

⁴ Ningi quiy. Nunngo wau tamo nanngi nunngo inngi meli gentoqnsib nunngo banq di ateqnab ningi na kamba olo nanngi gisañjroqnsib awai oto nunngo

segi qa getentoqnsib oto segi nan̄gi enjreqnub. Deqa nan̄gi maoqnsib endegsib Qotei pailyeqnub, “O Tamo Koba, nan̄gi iga kumbra uge degsib egeqnub.” Yeqnaqa Qotei singila koba ti unu qaji a nan̄go pailyo di queqnu. Deqa mondoŋ a na nin̄gi awai uge en̄gwas.

⁵ O ñoro tamo, nin̄gi gara bole bole jugoqnsib nun̄go segi jejamu qa arebolebolein̄geqnaqa in̄gi koba uyeqnub. Deqa mondoŋ Qotei na nin̄gi lun̄gwas. Kaja nan̄go jejamu diq diqeqnaq nan̄go mandor nan̄gi na ñumeqnub dego kere Qotei na nin̄gi lun̄gwas.

⁶ Nun̄go kumbra uge bei agiende. Nin̄gi na kumbra bole yo qaji tamo nan̄go jejamuq di une qametnjroqnsib ñumeqnub. Ariya nan̄gi na kamba olo nin̄gi gotraŋgosaieqnub.

Nin̄gi gulbe qoboioqnsib Tamo Koba a olo bqajqa tariŋoqniy

⁷ Deqa ijo was, nin̄gi nun̄go are miligi singilatoqnsib gulbe qoboioqnsib Tamo Koba a olo bqajqa tariŋoqniy. Nin̄gi asgingaiq. Nin̄gi wau lanja nan̄gi bul soqniy. Nin̄gi qalie, wau lanja nan̄gi asginjrosaieqnu. Nan̄gi in̄gi yagoqnsib awa qa tariŋeqnub. Awa beqnaqa in̄gi melieqnaqa nan̄gi in̄gi meli di oqnsib uyeqnub.

⁸ Dego kere nin̄gi nun̄go are miligi singilatoqnsib gulbe qoboioqnsib tariŋoqniy. Tamo Koba a bqajqa bati jojomqo deqa nin̄gi degyoqniy.

⁹ O ijo was, nin̄gi Qotei aqa tamo un̄gasari qudei nan̄gi qa ñiriŋoqnsib yomuocnaib. Qotei a nun̄go une di unsim nin̄gi pegiŋgo uge. Nin̄gi quiy. Une

Pegiyo Tamo agi bqa jojomqo. A siranmeq di tigelejunu.

¹⁰ O ijo was, ningi Qotei aqa medabu o qaji tamo nanqi qa are qaliy. Nanqi nami Tamo Koba aqa ñam na anjam palontoqneb deqa jeu tamo nanqi na nanqi ugeugeinjroqneb. Ariya nanqi Qotei aqa anjam marqa ulaosaiqneb. Nanqi nanqo are miligi singilatoqnsib jaqatinj oqnsib gulbe di qoboioqneb.

¹¹ Ningi quiy. Iga endegsi mareqnum, “Tamo unqasari gulbe qoboioqnsib singila na tigelejunub qaji nanqi Qotei na taqatnjreqnu. Deqa nanqi are-boleboleinjreqnu.” Ningi Jop aqa kumbra qa nami queb. Jop a singila na tigelosiqa gulbe kobaquja qoboiesoqnej. Ningi qalie, bunuqna Tamo Koba a na Jop olo boletej. Od, iga qalieonum, Tamo Koba a gaigai iga qa duloqnsiqa iga qa are boleiyeqnu.

Ningi anjam bei marqa osibqa inji bei na singilataib

¹² O ijo was kalil, e anjam kobaquja bei unu. Anjam agiende. Ningi anjam bei marqa osibqa inji bei na singilataib. Ningi lanj qure aqa ñam na anjam singilataib. Ningi mandam aqa ñam na anjam singilataib. Ningi od qa segi mariy. Ningi said qa segi mariy. Ningi degyqab di Qotei na ningi awai uge bei enqwasai.

Tamo nanqi kumbra bole bole yeqnum qaji nanqo pailyo singila koba

¹³ Nunqo ambleq di tamo qudei nanqi jaqatinj eqnub kiyoy? Degamqa ningi na minjribqa nanqi nanqo jaqatinj deqa Qotei pailyoqnebe. Nunqo

ambleq di tamo qudei nanği areboleboleinjreçnu kiyo? Degamqa ninği na minjribqa nanği Qotei qa louoqnsib aqa ñam soqtoqnebe.

¹⁴ Nunço ambleq di tamo qudei nanği mainjreçnu kiyo? Degamqa ninği na minjribqa nanği Kristen gate nanği metnjrib bosib Tamo Koba aqa ñam na nanço gateq di bañ atetnjrsib goren bilentosib nanği qa pailyebe.

¹⁵ Nanği Tamo Koba a qa nanço areqalo singilatosis pailyqab di a na tamo mainjro çaji nanği olo tigeltnjrqas. Osim nanği une yoqneb degamqa a na nanço une kalil dego kobotetnjrqas.

¹⁶ Deqa ijo was, ninği nunço segi segi une palontosib Kristen was nanği ubtosib minjroçniy. Osib ninği segi segi qa Qotei pailyoçniy. Yim a na ninği boletngwas. Tamo nanği kumbra bole bole yeqnub çaji nanço pailyo di singila koba. Deqa nanği pailyeqnab Qotei a quoqnsiqa nanço anjam dauryeqnu.

¹⁷ Ninği Elaija qa are çaliy. A iga bul mandam tamo. Ariya a endegsi pailyoçnej, “O Qotei, ni na lañ getentimqa awa bqasai.” A degsi pailyeqnaqa Qotei na lañ getentonaqa awa bosai. Degsi sonaq wausau çalub bei oto koboey.

¹⁸ Onaqa Elaija a olo pailyonaqa lañ waqonaqa awa bej. Bosiq inği inği kalil melieleney.

Kristen was bei a gam bole uratqas di iga na aqaryaiyimqa a olo Qotei aqa areq bqas

¹⁹ O ijo was ninği çuiy. Kristen was bei a Qotei aqa anjam bole dauryqa uratimqa tamo bei na a olo are bulyetqas di tamo dena aqa was kumbra bolequja yço.

²⁰ Niŋgi endegsib qalieoiy. Kristen was bei a une ti soqnim tamo bei na aqaryaiyimqa a gam uge di uratqas di tamo dena aqa was aqa qunun moiyo sawaq dena oqo. Deqa was di a moiqasai. Qotei na aqa une gargekoba kobotetqas.

Yesus Aqa Anjam Bole 2014
The New Testament in the Anjam language of Papua
New Guinea, 2014 revision
Nupela Testamen long tokples Anjam long Niugini,
2014

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Anjam

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-04-28

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

0eb339dc-c20a-5065-9483-338933d97585